

УДК 004.7:[021.61+027.7](045)

¹О.В. Іванкевич, к.т.н., доц.²В.Ю. Вахнован, к.н.соц.ком.

СТВОРЕННЯ СХОВИЩА НАУКОВИХ ЖУРНАЛІВ НА ОСНОВІ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ OPEN JOURNAL SYSTEMS

Національний авіаційний університет

¹E-mail: ntb@nau.edu.ua²E-mail: vahnovan@nau.edu.ua

Розглянуто основні функції, характеристики та переваги електронної журнальної системи відкритого доступу Open Journal Systems. Показано роль електронного журналу в популяризації наукових досліджень. Наведено переваги відкритого доступу, завдяки якому розширюється читачька аудиторія та збільшується кількість цитувань наукових праць.

Ключові слова: відкритий доступ, вільно поширюване програмне забезпечення, електронні журнальні системи відкритого доступу, індекс, наука, цитування.

Постановка проблеми

На сьогодні питання про використання індексу цитованості як критерію оцінювання наукової продуктивності є дуже актуальним. За кількісні показники, котрі можуть стати основою оцінки розвитку науки, обрано кількість опублікованих наукових праць і патентів, відображених у показнику цитованої літератури SCI (Science Citation Index) та кількості їх цитувань [1].

Через обмеженість тиражу деяких наукових видань та вартість підписки автор не може розраховувати на широку читачьку аудиторію і, як наслідок, на велику кількість цитувань. Надання відкритого доступу до результатів наукових досліджень в електронному вигляді через мережу Інтернет може бути простим і економічним способом їх поширення.

Студенти отримують можливість дізнатися, які наукові дослідження проводяться в навчальному закладі, до кого краще йти навчатися. Крім того, це допоможе зорієнтуватися у виборі університету для навчання. Молоді викладачі та науковці зможуть визначитися, з ким їм краще працювати, одержати інформацію про кожний вищий навчальний заклад.

Метою роботи є :

- визначення необхідності організації бібліотекою Національного авіаційного університету (НАУ) системи відкритого доступу до наукових журналів університету як однієї з електронних форм бібліотеки вищого навчального закладу;
- розгляд питань функціонування системи відкритого доступу НАУ;
- просування його наукових здобутків у світовому науковому просторі.

Аналіз досліджень

Аналіз публікацій учених НАУ показав дуже низький порівняно з іншими вищими навчальними закладами відсоток публікацій, що доступні світовій спільноті [2; 3; 4]. Показник важливості праць (імпаکت-фактор), що видаються в НАУ, також достатньо низький.

Показник важливості публікацій є тим більше, чим більше використовується та цитується видання, чим більше посилань на нього і чим більше праць ґрунтується на ньому. Чим більше імпакт-фактор наукових статей, тим краще для дослідження та кар'єри самого дослідника.

Низький показник важливості праць свідчить про недостатній рівень впровадження нових, прогресивних технологій організації наукового інформаційного обміну.

Наукові публікації вчених НАУ відомі дуже вузькому колу, а механізми оприлюднення результатів досліджень – неефективні. Науковці НАУ зацікавлені в оперативному розповсюдженні результатів своєї наукової діяльності, поширенні їх у світовому просторі та збільшенні кількості цитувань власних статей.

У науково-технічній бібліотеці НАУ впроваджується система відкритого доступу до наукових журналів університету на базі технології відкритих журнальних систем OJS (Open Journal Systems) – програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом для ведення рецензованих журналів, створених за проектом загальнодоступних знань, за ліцензією GNU General Public License (див. рисунок).

Наукові журнали Національного Авіаційного Університету - Windows Internet Explorer

http://npi.pau.edu.ua/

Файл Друк Ізбранное Сервис Справка

Наукові журнали Національного Авіаційного Університету

Наукові журнали Національного Авіаційного Університету

ДОМАШНЯ СТОРІНКА ПРО НАС ТЕКА КОРИСТУВАЧА ПОШУК

Домашня сторінка > **Наукові журнали Національного Авіаційного Університету**

Наукові журнали Національного Авіаційного Університету

Вісник Національного Авіаційного Університету

Науковий журнал "Вісник Національного авіаційного університету", заснований у 1996 р., друкує оригінальні наукові статті, що містять результати експериментальних і теоретичних досліджень та не знаходяться на розгляді для опублікування в інших виданнях. Науковий журнал "Вісник Національного авіаційного університету" президією Вищої атестаційної комісії України віднесено до наукових фахових видань у галузі технічних та хімічних наук.

Мова видання: українська, російська, англійська.

[ПЕРЕГЛЯД ЖУРНАЛУ](#) | [ПОТОЧНИЙ ВИПУСК](#) | [РЕЄСТРАЦІЯ](#)

Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія

Журнал висвітлює теоретико-методологічні та науково-практичні проблеми в галузі педагогіки та психології, що є актуальними на сучасному етапі розвитку психолого-педагогічних наук і відображають широкий спектр інтересів науковців

Мова видання: українська, російська, англійська.

[ПЕРЕГЛЯД ЖУРНАЛУ](#) | [ПОТОЧНИЙ ВИПУСК](#) | [РЕЄСТРАЦІЯ](#)

Вісник Національного Авіаційного Університету. Серія: Філософія. Культурологія

Збірник наукових праць містить результати досліджень з актуальних проблем філософії та культурології. Для наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів.

Мова видання: українська, російська, англійська.

[ПЕРЕГЛЯД ЖУРНАЛУ](#) | [ПОТОЧНИЙ ВИПУСК](#) | [РЕЄСТРАЦІЯ](#)

OPEN JOURNAL SYSTEMS

ДОПОМОГА

КОРИСТУВАЧ
Ви увійшли як...
alexi

- Мої журнали
- Мій профіль
- Вийти

МОВА
Ukrainian

ЗМІСТ ЖУРНАЛУ
Пошук

Всі поля

Пошук

РОЗМІР ШРИФТА

Відкриття: A A A

Виповнено, но с ошибками на странице.

Система відкритого доступу до наукових журналів НАУ

Реалізація системи відкритого доступу

Систему розроблено для розширення доступу до результатів наукових досліджень, сприяння розвитку рецензованих публікацій з відкритим доступом, надання технічної інфраструктури не лише для презентації в Інтернеті журнальних статей, а й для всього процесу редакційного керування, в тому числі подання статті, кількаразового рецензування та індексації. Адреса системи: <http://jrnl.nau.edu.ua/>.

Open Journal Systems гнучко налаштовується, підтримує всі процеси життєвого циклу журналу починаючи від подачі рукопису [5]:

- рецензування;
- оформлення;
- розповсюдження;
- доступ;
- архівування.

Проект має низку переваг:

- Open Conference Systems софт для конференцій;
- Open Harvester systems для гарвестерів (централізований пошук за метаданими з Open Archives Initiative-compliant databases);
- Open Monograph Press для монографій;
- Lemon8-XML для переведення текстів у XML.

У системі існують можливості «збагачених публікацій» (Enhanced Publications).

Новітні технології дозволяють «збагатити» наукову статтю, котра стає не лише текстом з описом результатів дослідження, але й набором додаткових даних, які дозволяють дослідникам детальніше презентувати хід дослідження, а читачам прослідкувати хід його виконання, переглянути різні моделі, алгоритми, програмні продукти, які були задіяні, відео чи аудіо.

Проект «Збагачені журнали – це легко» (The Enhanced Journals...Made Easy), фінансований SURF, забезпечив тестування втілення ідеї «збагачених» публікацій для журналів відкритого доступу на платформі OJS, яка нині використовується, вже для понад 10 000 журналів. Автори і редактори журналів на платформі OJS зараз можуть легко (автоматично) додавати дані до статей, створювати додаткові метадані тощо.

Використання системи OJS дозволяє забезпечити:

- оперативність підготовки та публікації статті;
- необмежений доступ до контенту з будь-якого робочого місця;

– якісний пошук необхідних матеріалів за багатьма критеріями та з допомогою пошукових інструментів;

– доступ до журналу багатьох користувачів одночасно.

За допомогою системи OJS можна налагодити безпосередній контакт користувачів з автором статті через електронну пошту та одержання необхідного матеріалу в електронному вигляді, зручному для подальшої обробки, копіювання тощо.

Онлайн видавництво надає читачам, авторам, видавцям нові можливості:

- включати в наукові роботи графіку, аудіо- і відеоконтенти;
- взаємодіяти шляхом проведення обговорень і коментування безпосередньо в журналі на веб-сторінці статті OJS.

Основні переваги функціонування платформи OJS такі:

- вільно поширюване програмне забезпечення;
- мінімальні системні вимоги;
- нескладний процес установки;
- управління та налаштування через веб-інтерфейс;
- документація, яка розроблена окремо для користувачів та адміністраторів;
- одна інсталяція забезпечує підтримку декількох дискретних журналів з можливістю налаштування дизайну окремо кожного з них;
- усі опубліковані статті архівуються на сайті журналу;
- редактори та системні адміністратори мають змогу самостійно змінювати налаштування системи, розробляти власний дизайн журналу та створювати шаблони листів для спілкування з користувачами;
- можливість здійснювати видавничий процес дистанційно через мережу Internet, залучаючи авторів, рецензентів і редакторів з інших регіонів;
- публікацію статей у різних форматах (html, pdf, mp3 та ін.);
- підтримка простих мультимедійних компонентів і повнокольорової графіки, виконання яких недоступно в паперовому форматі, реалізується в електронних журналах;
- можливість прикріплення до основного тексту статті додаткових файлів (презентацій, аудіо- чи відеоматеріалів);
- інструменти читання (Reading Tools) включають посилання на додаткові відомості про

автора (зокрема, на електронну адресу), дозволяють переглядати «стрічки новин» (RSS-feed) та здійснювати пошук подібного матеріалу на сайті;

– сприяння інтерактивній взаємодії серед читачів шляхом використання модуля підписки з можливостями коментування й обговорення матеріалу читачами безпосередньо на сайті;

– наявність повної контекстно залежної довідки;

– глобальна індексація змісту різними аналітичними службами, такими, як Scopus, Web of Science та Google Scholar.

Недоліками системи є брак автоматичної перевірки форматування тексту відповідно до форматів файлів та генерація списку посилань, який доводиться створювати вручну.

Електронна журнальна система OJS найповніше відображає реальний процес видання журналу, включаючи всі необхідні етапи.

Система має найбільшу кількість інсталяцій у світі, а також активну підтримку з боку розробників і підтримку багатомовного інтерфейсу.

Висновки

Надання відкритого доступу до результатів наукових досліджень в електронному вигляді через мережу Інтернет на базі OJS може бути простим і економічним способом домогтися розповсюдження матеріалу серед потрібної аудиторії, завдяки чому зростає кількість звертань до них та збільшується індекс їх цитувань. Оцінка цих документних інформаційних потоків сприяє зростанню популярності університету та дає змогу:

– визначити пріоритетні напрями розвитку науки в НАУ;

– прослідкувати основні її тенденції;

– з'ясувати внесок окремих науковців, видань;

– установити найпопулярніші публікації.

У системі OJS є можливість керувати редакційно-видавничим процесом, рецензувати, публікувати і читати статті онлайн.

Система OJS має найбільшу кількість інсталяцій та активно підтримується розробниками й користувачами. Система зручна у використанні як для адміністраторів і розробників, так і для користувачів, якнайкраще підходить для встановлення її в освітніх закладах і наукових установах.

Література

1. *Российские публикации и их цитируемость в мировом научном сообществе* [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ng.ru/science>

2. *Іванкевич О.В.* Розвиток електронної бібліотеки Національного авіаційного університету / О.В. Іванкевич, В.Ю. Вахнован // Вісник НАУ. – 2011. – № 4. – С. 74–79.

3. *Рейтинг* вищих навчальних закладів України в 2011 році – «ТОП-200 Україна» // Дзеркало тижня. – 2011. – 20 (4 червня 2011).

4. *Харченко В.П.* Аналіз заходів для визначення місця університету в міжнародних рейтингових системах / В.П. Харченко, О.В. Іванкевич, В.Ю. Вахнован // Вісник НАУ. – 2011. – № 2. – С. 77–82.

5. *Open Journal Systems | Public Knowledge Project* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pkp.sfu.ca/?q=ojs>

Стаття надійшла до редакції 27.09.2012.